

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Miłomłyn
na lata 2024- 2026**

Na podstawie art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.), art. 7 ust. 1 pkt 6 a i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.)

**Rada Miejska
uchwala się co następuje**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miłomłyn na lata 2024-2026 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Miłomłyn.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 marca 2024 r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Tomasz Kasprzak

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIŁOMŁYN NA LATA 2024 – 2026

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miłomłyn na lata 2024 – 2026 wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletności tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie

czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również ubóstwo, czy długotrwałe bezrobocie. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. Podstawa prawna

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miłomłyn na lata 2024 – 2026 określa zadania własne Gminy wynikające z:

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

III. Diagnoza społeczna

1. Tabela nr 1

Wyszczególnienie	Rok 2022
Liczba rodzin i liczba osób korzystających z pomocy społecznej	422 / 1183
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami	193
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	27

Z posiadanych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłomłynie informacji wynika, że na koniec 2022 roku liczba mieszkańców ogółem wynosiła 4723 osoby, w tym: w gminie 2391 osoby natomiast w mieście 2332 osoby. Zaznaczyć należy, tendencja jeżeli chodzi o liczebność gminy jest spadkowa.

2. Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	14
Bezrobocie	71
Długotrwała lub ciężka choroba	75
Niepełnosprawność	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	36

rodzina niepełna	
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna	3
Alkoholizm/ problem alkoholowy	1
Narkomania	0
Przemoc w rodzinie	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3
Zdarzenia losowe	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	31
- w tym wielodzietność	30

3. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, bezrobocie i długotrwała choroba pozostają jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne.

4. Na dzień 31 grudnia 2022 roku z terenu Gminy Miłomłyn pod opieką rodzin zastępczych przebywa 6 dzieci.

W celu zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej i wzmocnieniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zachodzi konieczność udzielania daleko idącego wsparcia tym rodzinom, w związku z tym został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026. Umieszczenie dziecka w formach pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny.

IV. Analiza SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia)

1. Aby określić właściwe cele oraz zaprojektować skuteczne działania na rzecz dziecka i rodziny należy posłużyć się analizą SWOT, czyli należy przeanalizować obecny potencjał gminy (mocne i słabe strony) oraz wskazać warunki i procesy zewnętrzne, które wpływać będą lub wpływają na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej - działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących, - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, - wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, policjantów - otwartość samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, - ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców; - oferty sportowe i kulturalne oraz baza lokalowa; - dostępność gminnych obiektów sportowych; - funkcjonowanie na terenie miasta placówek ochrony zdrowia; - wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców; - niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin; - niewystarczający system współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi; - mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej; - istnienie szarej sfery zatrudnienia; - brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego; - zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych; - niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją; - ograniczona liczba miejsc w przedszkolach - brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych; - brak poradni rodzinnej;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej; - regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie; - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych; - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych; - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w celu przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych; - prospołeczna polityka państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - preferowanie konsumpcyjnego stylu życia; - osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny; - niekorzystne zjawiska demograficzne; - brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia; - niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości; - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne; - rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”; - brak dostatecznych środków finansowych na walkę z problemami społecznymi.

2. Wśród rodzin, które korzystają z pomocy Ośrodka, występują dysfunkcje takie

jak:

- 1) bezrobocie,
- 2) bezradność w sprawach socjalno – bytowych,
- 3) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych ,
- 4) problemy w pełnieniu ról społecznych,
- 5) potrzeba ochrony macierzyństwa,
- 6) uzależnienia,
- 7) przemoc domowa.

3. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym.

W związku z powyższym istotną rolę odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym i rzeczowym. Pracownicy socjalni to pierwsze osoby, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku- przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

V. Zasoby

Nazwa placówki		Rodzaj działalności
1.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno - zawodowa
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, wsparcie terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego
3.	Zespół Interdyscyplinarny	Wspieranie i pomoc rodzinom w przewyciężaniu problemu przemocy, współpraca GKRPA
4.	Placówka ochrony zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
5.	Placówki Oświatowe	Działalność edukacyjno - wychowawcza, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla rodziców i dzieci
6.	Sąd i kuratorzy sądowi	Pomoc rodzinom w odzyskiwaniu prawidłowych relacji społecznych
7.	Posterunek Policji w Miłomłynie	Działania zapobiegające przemocy w rodzinie i prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem

VI. Adresaci

Adresatami programu są:

- 1) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.

VII. Zadania i cele

Cel główny: Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo- wychowawczych.

<u>Cel szczegółowy 1.</u>	
<u>Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.</u>	
Zadania	Wskaźnik realizacji działań
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	- liczba i formy udzielonej pomocy
Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci wymagających tej formy wsparcia	- liczba dzieci korzystających z dożywiania
Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie pomocy materialnej, prawnej, socjalnej	-liczba osób dorosłych i dzieci objętych działaniami grup roboczych
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej	-liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach -wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach
<u>Cel szczegółowy 2.</u>	
<u>Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów</u>	
Zadania	Wskaźnik realizacji działań
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	-liczba rodzin objętych działaniami -liczba i rodzaj działań
Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym	-liczba rodzin objętych działaniami -liczba i rodzaj działań
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających	-liczba i rodzaj działań

rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	-liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin	-liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem

VIII. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miłomłyn na lata 2024 - 2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetowych Gminy Miłomłyn, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłomłynie oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Działania są ukierunkowane na konsolidację współpracy różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji celem odbudowywania właściwych relacji rodzinnych w tym: pozostawienia dzieci w miejscu zamieszkania , reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

X. Koordynowanie i realizacja Programu

Program będzie realizowany i koordynowany przez Miejsko – Gminny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłomłynie.

XI. Monitorowanie

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłomłynie. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

XII. Podsumowanie

Gmina Miłomłyn od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

PRZEWODNIZACY
RADY MIEJSKIEJ

Tomasz Kuszprzak

Uzasadnienie
do uchwały Nr LXVII/531/2024
Rady Miejskiej w Miłomłynie
z dnia 28 lutego 2024 r.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426, 1429) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Dlatego podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Tomasz Kospiczak